

การสื่อสารเพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมสำหรับนักฟุตบอลต่างชาติ ในสโมสรฟุตบอลไทย

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ : 11 มิถุนายน 2564

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ : 5 กรกฎาคม 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 20 สิงหาคม 2564

เอกกรค์ ปันพงษ์^{1*}

อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตร์

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

กอบกาญจน์ ปันพงษ์²

อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์

คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

พิชญพร ประครองใจ³

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตร์

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ศรัณย์ รื่นณรงค์⁴

อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

บทความนี้มีมุ่งเน้นในการอธิบายที่มาของการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติของสโมสรต่างๆ ในฟุตบอลไทยลีก โดยมีเหตุผลหลักเพื่อให้ทีมประสบความสำเร็จ และสร้างความนิยมให้กับแฟนฟุตบอลภายในท้องถิ่น เนื่องจากนักฟุตบอลต่างชาตินั้นมีความสามารถและประสบการณ์ในการเล่นฟุตบอลมากกว่านักฟุตบอลชาวไทย แต่การว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาตินั้นแฝงไปด้วยปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมที่แตกต่างจากประเทศบ้านเกิดของตน จึงเป็นที่มาของการศึกษาแนวทางในการสื่อสารเพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก โดยมีการอธิบายผ่านแบบจำลอง “สมาร์ทโมเดล” มีรายละเอียดดังนี้ 1) การเรียนรู้รูปแบบในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ 2) การเฝ้าระวังในการใช้งาน 3) การใช้เพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรม 4) การใช้เพื่อการสร้างความสัมพันธ์ในสังคมไทย และ 5) การใช้ในการฝึกฝนในการใช้ชีวิตทั้งในสนามและนอกสนาม

คำสำคัญ: การสื่อสาร การปรับตัวทางวัฒนธรรม นักฟุตบอลต่างชาติ

^{1*} ผู้ประสานงานหลัก: akkarongpunpong@gmail.com

Communication for the Foreign Football Players' Cultural Adjustment in Thailand Football Club

Received: June 11, 2021

Revised: July 5, 2021

Accepted: August 20, 2021

Akkarong Punpong^{1*}

Lecture of Communication Arts Department

Faculty of Management Science, Pibulsongkram Rajabhat University

*Kobkan Panphong*²

Lecture of Applied Economics Department

Faculty of Economics at Sriracha, Kasetsart University Sriracha Campus

*Phitchayaporn Prakrongjai*³

Assistant Professor of Communication Arts Department

Faculty of Management Science, Pibulsongkram Rajabhat University

*Sarun Reunnarong*⁴

Lecture of physical education Department

Kasetsart University Laboratory School, Kasetsart University

Abstract

This article focuses on explained the origins of foreign footballers from various clubs in Thailand football league that were main reason to made team being more successful and made popular with local football fans. Because Foreign footballers had more talented and experienced than Thai footballers. But hiring foreign footballers was hidden with problems about adaptation to different culture from there country. Therefore, it was the origin of the study of guidelines for communication for the foreign football players' cultural adjustment in Thailand football club. It was explained through "SMART model" as the following 1) (S) Learning social media usage pattern 2) (M) Usage's monitor 3) (A) Use for adaptation 4) (R) Use for make relationship in Thai society 5) (T) Use for training in football and in daily life's learning.

Keywords: Communication, Cultural adjustment, Foreign Football Players

---

^{1*} Corresponding author: akkarongpunpong@gmail.com

บทนำ

ปัจจุบันกีฬามีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจในประเทศและระหว่างประเทศ โดยเป็นรูปแบบธุรกิจมากขึ้น (Andreff, 2007) จากสำรวจทางสถิติ พบว่ามูลค่าของธุรกิจในการจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพแบบลีกของทีมสโมสร และระดับนานาชาติ อาทิ การแข่งขันฟุตบอลโลก (Soderman, 2008) ซึ่งมูลค่าการเป็นผู้สนับสนุนทั่วทั้งโลกในเกมส์กีฬามีอัตราการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากการใช้โฆษณาที่แพร่หลายโดยคิดเป็นร้อยละ 7 ของค่าใช้จ่ายการโฆษณาทั่วโลก นอกจากนี้ยังพบว่าการเล่นกีฬามีสัดส่วนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 84 อันดับสองเป็นศิลปะวัฒนธรรมร้อยละ 6 อันดับสาม อันดับสี่เป็นการถ่ายทอดการสนับสนุนด้านอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 5 ตามลำดับ (Fenton, 2009)

นับตั้งแต่ต้นทศวรรษ 2520 เป็นต้นมา การกีฬาระหว่างประเทศเติบโตและรุ่งเรืองจนก่อให้เกิดธุรกิจนานาชาติประเภท นับตั้งแต่ธุรกิจอุปกรณ์กีฬา ธุรกิจเครื่องแต่งกายและรองเท้ากีฬาธุรกิจสนามกีฬา และธุรกิจสื่อมวลชนต่างๆ รวมตลอดจนธุรกิจการตลาดกีฬาการแข่งขันกีฬามีใช้เรื่องของการออกกำลังกายเพื่อพลานามัยเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป หากแต่ในตัวของมันเองแปรเปลี่ยนเป็นสินค้า กระบวนการแปรการแข่งขันกีฬาให้เป็นสินค้า (Commodification) นอกจากเป็นผลจากการเติบโตของพลังเศรษฐกิจทุนนิยมแล้วยังเป็นผลของกระบวนการโทรทัศน์อีกด้วย ดังนั้นสื่อมวลชนโดยเฉพาะการนำเสนอภาพกีฬาผ่านสื่อโทรทัศน์จะช่วยให้กีฬาหลายต่อหลายประเภทมีการพัฒนาตัวเองขึ้นมาเป็นกีฬาสากลหรือกีฬาโลก (Global Sports) (ริงส์เวิร์ด ธนะพรพันธ์, 2544)

โลกฟุตบอลกับการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติ

หากจะกล่าวถึงกีฬาที่ได้รับความนิยมมากที่สุด จากผลสำรวจของเว็บไซต์ต่างๆ ทั่วโลก ต่างยกให้ “ฟุตบอล” เป็นกีฬานิยมมากที่สุดในโลก โดยจากการสำรวจครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ของฟีฟ่า (FIFA) พบว่ามีคนเล่นฟุตบอลอยู่ทั่วโลกถึง 265 ล้านคน (วายร้ายสีแดง และหมู่ตู่, 2553) เช่นเดียวกันจากสถิติในฟุตบอลโลกครั้งล่าสุดที่ประเทศรัสเซียเป็นเจ้าภาพ (พ.ศ.2561) มีคนดูทั่วโลกในทุกๆ แพลตฟอร์มสื่อทั้งหมดทำสถิติมากถึง 3.57 พันล้านคน หรือยอดคนดูผ่านโทรทัศน์ในนัดชิงระหว่างทีมชาติฝรั่งเศส พบกับ ทีมชาติโครเอเชีย ที่ระบุว่ามียอดคนดูถึง 1 พันล้านคน ส่วนยอดคนดูที่รับชมผ่านทางจอแก้วตลอดทัวร์นาเมนต์นั้นอยู่ที่ 1.12 พันล้านคน (คมชัดลึก, 2561) สถิติเหล่านี้ได้ตอกย้ำความเป็นที่นิยมในเกมส์กีฬานานาชาติของหนุ่มมวลมนุษยชาติ

นอกจากนี้ฟุตบอลยังเป็นสถานที่บุคคลต่างวัฒนธรรมได้มาพบเจอกันและสื่อสารแลกเปลี่ยนในเรื่องราวต่างๆ โดยมีที่มาจากที่ประเทศอังกฤษได้เริ่มก่อตั้ง “สมาคมฟุตบอล” (Football Association – FA) ในปี ค.ศ.1863 ซึ่งกฎกติกาที่ถูกออกโดยสมาคมฟุตบอลนั้นได้กลายเป็นแม่แบบของเกมส์การแข่งขันฟุตบอลสมัยใหม่เป็นต้นมา ในเวลาต่อมาสมาคมฟุตบอลอังกฤษได้ก่อตั้งลีกอาชีพขึ้นมาเป็นประเทศแรกๆ ของโลกเมื่อปี ค.ศ.1888 คือ ดิวิชัน 1 (เดิม) กระทั่ง 2 ทศวรรษต่อมาทีมสโมสรแอสตันวิลล่า แห่งเมืองเบอร์มิงแฮม มีคนดู

เข้าชมในสนามถึง 20,000 คน ต่อมาช่วงต้นศตวรรษที่ 19 กีฬาสัมัยใหม่ชนิดนี้ได้แพร่กระจายออกจากเกาะอังกฤษไปยังทวีปต่างๆ ตามเส้นทางการแผ่ขยายอำนาจของอาณานิคมอังกฤษ กระทั่งฟุตบอลกลายเป็นเกมที่กีฬาที่ปึกหลักฝังรากและเติบโตขึ้นมาในทวีปต่างๆ ทั่วโลก (วสันต์ ปัญญาแก้ว และคณะ, 2557)

ด้วยการแพร่กระจายของอาณานิคมนี้เอง ประกอบกับการปฏิวัติอุตสาหกรรมในทวีปยุโรปในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 – กลางศตวรรษที่ 20 เป็นเหตุที่ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศอาณานิคมเข้ามาสู่ประเทศเจ้าอาณานิคมที่ส่วนใหญ่เป็นประเทศมหาอำนาจในทวีปยุโรป อาทิ อังกฤษ เยอรมัน อิตาลี ฝรั่งเศส สเปน เนเธอร์แลนด์ หรือโปรตุเกส โดยกลุ่มประเทศเหล่านี้มีลีกฟุตบอลอาชีพที่เป็นสัญลักษณ์ของเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรี เช่น พรีเมียร์ลีก กัลโช เซเรียอา ลาลิกา บุนเดสลีกา เป็นต้น บรรดาสโมสรฟุตบอลดังกล่าวได้รับความนิยมและมีค่าตอบแทนที่ค่อนข้างดีทำให้บรรดากลุ่มแรงงานข้ามชาติให้หันมาจับจ้องเป็นนักฟุตบอลอาชีพ ในประวัติศาสตร์กีฬานั้น การว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติในสมัยก่อนนั้นยังมีไม่มาก โดยมีกรณีการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติที่มีชื่อเสียงอยู่บ้าง เช่น อัลเฟรโด ดิ สเตฟาโน กองหน้าชาวอาร์เจนตินา (ระหว่างปี ค.ศ. 1953 ถึง 1964) เขาเป็นหนึ่งในผู้เล่นระดับตำนานของสโมสรฟุตบอลเรอัลมาดริด ประเทศสเปน (Thairath Online, 2557)

ในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 การแข่งขันฟุตบอลลีกในประเทศยุโรปประสบความสำเร็จในแง่ทั้งความนิยมและรายได้อย่างสูง หากนับเพียงแค่ศึกฟุตบอลชิงแชมป์สโมสรยุโรป “ยูฟ่าแชมเปียนส์ลีก” รายการเดียวก็ให้เงินรางวัลให้แก่ทีมชนะเลิศถึง 65 ล้านเหรียญ / 2,145 ล้านบาท (News.sanook, 2557) หรือศึกฟุตบอลพรีเมียร์ลีกอังกฤษก็ได้มอบเงินรางวัลให้กับทีมแชมป์เป็นจำนวนเงิน 72 ล้านปอนด์ (3,600 ล้านบาท) และได้มีการเปิดเผยตัวเลขเงินรางวัลของทั้ง 20 ทีมออกมาอย่างเป็นทางการแล้วว่า ทุกๆ สโมสร จะได้รับส่วนแบ่งเบื้องต้นจากการหารเฉลี่ยค่าลิขสิทธิ์การถ่ายทอดสดทั่วโลกที่ 54 ล้านปอนด์ (2,700 ล้านบาท) เท่ากันทุกทีม (90 min, 2559) ด้วยเหตุผลเหล่านี้ทำให้มีการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติที่มีฝีเท้าดีเข้ามาอย่างมากมาย โดยที่สถิติการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติสูงที่สุดในโลกเป็นของฟุตบอลลีกของประเทศอังกฤษที่มีจำนวนมากกว่า 290 คน และสถิติการย้ายทีมค่าตัวสูงที่สุดในโลกเป็นของนักเตะชาวฝรั่งเศสเชื้อสายกินีที่ชื่อว่า “ปอล ป็อกบา” จากทีมยูเวนตุส ในศึกเซเรีย อา อิตาลี ไปสู่ทีมแมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ด ในศึกพรีเมียร์ลีก อังกฤษ ด้วยค่าตัว 89 ล้านปอนด์ (4,500 ล้านบาท) นอกจากนี้ยังมีสถิติด้านนักฟุตบอลที่มีค่าจ้างสูงที่สุดก็เป็นนักฟุตบอลต่างชาติ คือ ลิโอเนล เมสซี (2,390 ล้านบาท/ปี) (Smm Sport, 2559) โดยเขาเป็นชาวอาร์เจนตินาที่มากำแพงให้กับสโมสรบาร์เซโลนาในลีกสเปน เจ้าของแชมป์ทุกรายการในฤดูกาล 2014-2015 (พ.ศ.2557-2558) ดังนั้นทีมฟุตบอลที่ต้องการจะประสบความสำเร็จจึงต้องว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติที่มีฝีเท้าดีเหล่านี้ไว้เพื่อการันตีด้วยและเงินรางวัล ซึ่งสิ่งที่แฝงมาด้วยก็คือ ค่าลิขสิทธิ์การถ่ายทอดสด รวมทั้งรายได้ที่มากจากการขายตัวในแต่ละแมตช์ ทั้งหมดนี้ยังไม่แนับรายได้จิปาถะอื่นๆ อีกมากมาย

ความนิยมฟุตบอลไทยลีกกับการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติ

สำหรับการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติในฟุตบอลไทยลีกนั้น พบว่า มีการว่าจ้างกันตั้งแต่การแข่งขันไทยลีกครั้งที่ 1 ประจำปี พ.ศ. 2539 “จอห์นนี่วอลเกอร์ไทยแลนด์ลีก” ซึ่งในตอนนั้นยังมีการนำเข้ามาไม่มากนักเนื่องจาก นักฟุตบอลต่างชาติที่มีค่าจ้างค่อนข้างแพง ทำให้สโมสรต่างๆ ไม่สามารถจ่ายค่าจ้างนักฟุตบอลเหล่านั้นได้มาก เหตุมาจากความนิยมของแฟนบอลในฟุตบอลไทยลีก ณ ขณะนั้นยังมีน้อยทำให้การว่าจ้างไม่คุ้มค่า โดยจำนวนการนำเข้านักฟุตบอล ณ ขณะนั้น มีเพียงแค่ไม่ถึง 20 คน เท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่น้อยมาก หากจะยกตัวอย่างนักฟุตบอลต่างชาติที่ประสบความสำเร็จในยุคแรกๆ ได้แก่ “อเดบายกาเดโบ” และ “อาดู ชันเดย์” นักฟุตบอลข้ามชาติชาวไนจีเรียที่เข้ามาเล่นฟุตบอลให้กับทีมบีอีซี เทโรศาสน จนประสบความสำเร็จอย่างมากมายและยังอยู่ในวงการฟุตบอลไทยจนถึงปัจจุบัน (Khobsanam, 2563)

ในปี พ.ศ. 2549 สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ ได้ปรับเปลี่ยนระบบการแข่งขันฟุตบอลไทยลีกภายใต้ชื่อ “ไทยแลนด์ พรีเมียร์ลีก ครั้งที่ 10” โดยมีสโมสรที่เป็นรูปแบบตัวแทนของจังหวัด ได้แก่ สโมสรฟุตบอลชลบุรี และสโมสรฟุตบอลสุพรรณบุรี เข้าร่วมแข่งขันเพื่อเพิ่มความนิยม แต่ถึงกระนั้นจำนวนแฟนบอลที่เข้าสนามยังมีไม่เพียงพอที่จะนำพาสโมสรให้พึ่งพาตนเองไปได้ตลอดรอดฝั่ง ทำให้การว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติก็ยังไม่เป็นที่นิยมเช่นเดิม

จนมาถึงปี พ.ศ.2552 ได้มีการยกเครื่องปฏิรูประบบการจัดการแข่งขันฟุตบอลอาชีพเสียใหม่ตามพิมพ์เขียวที่สมาพันธ์ฟุตบอลแห่งเอเชีย (AFC) ได้ให้ไว้ โดยเปลี่ยนชื่อมาเป็น “การแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก” จากนั้นสมาคมฟุตบอลไทยก็ประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง ทั้งการเพิ่มขึ้นของจำนวนทีมสโมสรและสนามฟุตบอลที่มีอยู่แทบทุกจังหวัด จนไปถึงกระแสความนิยมและชื่นชอบของแฟนบอลชาวไทยที่มีต่อสโมสรและนักฟุตบอลชื่อดัง (วสันต์ ปัญญาแก้ว และคณะ, 2559) ไม่ว่าจะเป็นนักฟุตบอลชาวไทยอย่างเช่น ชีรศิลป์ แดงดา สารัช อยู่เย็น ธนบูรณ์ เกศารัตน์ เอกนิช ปัญญา ศุภณัฐ เหมือนตา หรือนักฟุตบอลต่างชาติที่มีคุณภาพที่เข้ามาสร้างความสำเร็จให้กับทีมในไทยลีกมากมาย เช่น ดีเอโก หลุยส์ ซานโต มารีโอ ยูรอฟสกี จอห์น บาจโจ แสเบอร์ตี เฟอเรนานเดส บิยูฟ บิริม จอห์น บาจโจ คลีตัน ซิลวา หลุยส์ โบนิญา ดักโน เชียก้า อันเดรส ตุนญูช ดักลาส คาร์โดโซ่ ซารูเต อิโคโนริ จุง-เมียง โอ คาดาโนะ อิโรมิชิ เนย์ ฟาเบียโน เป็นต้น

โดยที่นักฟุตบอลต่างชาติเหล่านี้ได้เป็นกำลังหลักในการทำให้สโมสรต่างๆ ในไทยลีก ประสบความสำเร็จได้เงินและแชมป์มานับไม่ถ้วน โดยเฉพาะทีมบุรีรัมย์ฯ ที่นำนักฟุตบอลต่างชาติที่มีชื่อเสียงและมีเท้าเข้ามาจนได้แชมป์ไทยลีกถึง 6 สมัย หรือเมืองทองฯ ที่ได้แชมป์ไทยลีก 3 สมัยจากการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติ และล่าสุดทีมบีจีปทุม (ชื่อเดิม : บางกอกกล๊าส) ได้แชมป์ไทยลีก ฤดูกาล พ.ศ. 2563 ก็ใช้นักฟุตบอลต่างชาติเป็นแกนหลัก อาทิ ดีเอโก หลุยส์ซานโต ดักลาส คาร์โดโซ่ และอันเดรส ตุนญูช (Thairath Online, 2564)

ปัจจุบันนี้ นับว่าฟุตบอลไทยเดินทางมาไกลมาก จากฟุตบอลกึ่งอาชีพได้แปรเปลี่ยนมาเป็นฟุตบอลอาชีพเต็มตัว แต่ละสโมสรนั้นมีการดำเนินงานในรูปแบบบริษัทจำกัด ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการในเชิงธุรกิจ

ที่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ ทำให้แต่ละสโมสรมีความสามารถในการใช้จ่ายเงินมากขึ้น ประกอบกับเงินรางวัลที่ได้รับจากการแข่งขัน ค่าสปอนเซอร์และลิขสิทธิ์ที่ทางสโมสรจะได้รับจากการถ่ายทอดสดนั้นเพิ่มขึ้นจากสมัยก่อนมาก จากผลสำรวจของ “นิดาโพล” ดังนี้ ปัจจุบันมีประชาชนติดตามการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก ลีก แชนหน้า พรีเมียร์ลีก อังกฤษ ไปแล้ว (Nidapol, 2560) ที่สำคัญยังมีผู้ติดตามสม่ำเสมอเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นเหตุผลให้มูลค่าลิขสิทธิ์การถ่ายทอดสดฟุตบอลไทยลีกที่ค่ายทรูวิชั่น์ประมูลได้นั้นในช่วง 3 ปีหลัง (พ.ศ.2558-2561) มีถึง 1,800 ล้านบาท

โดยสอดคล้องกับข้อมูลจากเว็บไซต์ Thaipublica (2558) ได้กล่าวว่า โครงสร้างรายได้ของสโมสรฟุตบอลอาชีพของไทย จะมาจาก 4 แหล่งหลัก ประกอบด้วย ค่าลิขสิทธิ์การถ่ายทอดสด เงินอุดหนุนการส่งเสริมเข้าร่วมการแข่งขัน และเงินรางวัลตามผลงานค่าตัวเข้าขามการแข่งขัน และยอดขายสินค้าที่ระลึก เงินจากสปอนเซอร์ของแต่ละทีม ดังนั้นจากจำนวนเม็ดเงินรายได้มหาศาล ดังนั้น ทีมบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด แชมป์การแข่งขันในประเทศ ทั้ง 3 รายการ ในฤดูกาล 2558 มีรายได้รวมสูงสุด 405.23 ล้านบาท ทำให้ยอดการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติก็มีมากขึ้นเป็นเงาตามตัว โดยที่นักฟุตบอลต่างชาติที่เล่นฟุตบอลอาชีพอยู่ในประเทศไทย ในฤดูกาลปัจจุบัน (พ.ศ. 2563) มีนักฟุตบอลต่างชาติที่เล่นฟุตบอลอาชีพเฉพาะในลีกสูงสุด (ไทยลีก 1) ถึง 89 คน และ ณ ขณะนี้นักฟุตบอลสัญชาติบราซิลยังครองแชมป์สูงสุดที่จำนวน 29 คน รองลงมาเป็นนักฟุตบอลฟิลิปปินส์ โดยมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากฤดูกาลที่ผ่านมา 12 เปอร์เซ็นต์ (ข้อมูลจากสถิตินักฟุตบอลต่างชาติ บริษัทไทยพรีเมียร์ลีก) (Thai League, 2563) ดังตารางต่อไปนี้

นักฟุตบอลต่างชาติในการแข่งขันฟุตบอลไทยประจำฤดูกาล พ.ศ.2563	
สัญชาติ	รายชื่อ
บราซิล (29 คน)	ริคาร์โด บูเอโน ตำแหน่งกองหน้า : บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด เฮเบอร์ตี เฟร์นันเดส ตำแหน่งกองหน้า : การท่าเรือ เอฟซี เอเวอร์ตัน กอนซาเวซ ตำแหน่งกองหลัง : ทรู แบงค็อก ยูไนเต็ด วานเดอร์ หลุยส์ ตำแหน่งกองกลาง : ทรู แบงค็อก ยูไนเต็ด เบรนนอร์ โอลิเวียรา ตำแหน่งกองหน้า : ทรู แบงค็อก ยูไนเต็ด เปโดร จูเนียร์ ตำแหน่งกองหน้า : สมุทรปราการ ซิตี้ บิลล์ โรซิมาร์ อมันซิโอ ตำแหน่งกองหน้า : สิงห์ เชียงราย ยูไนเต็ด บรินเนอร์ เอ็นริเก้ ตำแหน่งกองหลัง : สิงห์ เชียงราย ยูไนเต็ด มาอีลซอน ฟาริอัล ตำแหน่งกองกลาง : สิงห์ เชียงราย ยูไนเต็ด วันแดร์เลย์ มาริญโญ ตำแหน่งกองหน้า : เอสซีจี เมืองทอง ยูไนเต็ด วิลเลียม บือบปี ตำแหน่งกองหน้า : เอสซีจี เมืองทอง ยูไนเต็ด ลูคัส โรซา ตำแหน่งกองหลัง : เอสซีจี เมืองทอง ยูไนเต็ด เอลิอันโดร ดอสสันโตส กอนซาก้า ตำแหน่งกองหน้า : สุพรรณบุรี เอฟซี ฟิลิปเป้ เด ซิลวา อมอริม ตำแหน่งกองหน้า : สุพรรณบุรี เอฟซี อาร์เลฟ วิเอร่า ซานโตส ตำแหน่งกองหน้า : สุพรรณบุรี เอฟซี

นักฟุตบอลต่างชาติในการแข่งขันฟุตบอลไทยประจำปีฤดูกาล พ.ศ.2563

สัญชาติ	รายชื่อ
ฟิลิปปินส์ (12 คน)	บาร์ลอส ทาเดส ตำแหน่งกองหน้า : บีจี ปทุม ยูไนเต็ด
	วิกเตอร์ คาโดโซ ตำแหน่งกองหลัง : บีจี ปทุม ยูไนเต็ด
	แฮร์ริสัน ไคออน ตำแหน่งกองหน้า : ชลบุรี เอฟซี
	จูเนียร์ โลเปซ ตำแหน่งกองหลัง : ชลบุรี เอฟซี
	เดนิส มูริโล ตำแหน่งกองหน้า : นครราชสีมา มาสด้า เอฟซี
	เลอันโดร อัลซัมเซา ตำแหน่งกองหน้า : นครราชสีมา มาสด้า เอฟซี
	วิลเลียม เอ็นริเก้ ตำแหน่งกองหน้า : พีที ประจวบ เอฟซี
	บรูโน มาเซนกา ตำแหน่งกองหน้า : พีที ประจวบ เอฟซี
	อิวานโดร เปาลิสต้า ตำแหน่งกองหน้า : สุโขทัย เอฟซี
	อิบสัน เมโล ตำแหน่งกองหน้า : สุโขทัย เอฟซี
	ริคาโดร์ ซานโตส ตำแหน่งกองหน้า : ตราด เอฟซี
	เวลลิงตัน พร็อริ ตำแหน่งกองกลาง : ตราด เอฟซี
	มาเธอุส อัลเวส ตำแหน่งกองหน้า : โปลิศ เทโร เอฟซี
	ดิอาร์โก ซูลาปา ตำแหน่งกองหน้า : ระยอง เอฟซี
	ฮาเวียร์ ปาติญโญ ตำแหน่งกองหน้า : ราชบุรี มิตรผล เอฟซี
	ไดสุเกะ ซาโตะ ตำแหน่งกองหลัง : เอสซีจี เมืองทอง ยูไนเต็ด
	ไมเคิล ฟาลเคสการ์ด ตำแหน่งผู้รักษาประตู : ทรุ แบงค็อก ยูไนเต็ด
	แพททริก โรเซลท์ ตำแหน่งกองกลาง : สุพรรณบุรี เอฟซี
	แพททริก เดยโต ตำแหน่งผู้รักษาประตู : สุพรรณบุรี เอฟซี
เกาหลีใต้ (10 คน)	เควิน อินเกรโซ ตำแหน่งกองกลาง : บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด
	มาร์ติน สตูเบล ตำแหน่งกองหลัง : การท่าเรือ เอฟซี
	คาร์ลึ เด มูร์ก้า ตำแหน่งกองหลัง : ชลบุรี เอฟซี
	ลูก วูดแลนด์ ตำแหน่งกองกลาง : ราชบุรี มิตรผล เอฟซี
	อัลวาโร ซิลวา ตำแหน่งกองหลัง : บีจี ปทุม ยูไนเต็ด
	เอียน แรมซี ตำแหน่งกองกลาง : พีที ประจวบ เอฟซี
	อมานี อากิลนัลโด ตำแหน่งกองหลัง : ตราด เอฟซี
	ยู จุน ซู ตำแหน่งกองกลาง : พีที ประจวบ เอฟซี
	โก ซุล กี ตำแหน่งกองกลาง : การท่าเรือ เอฟซี
	คัง ซู อิล ตำแหน่งกองหน้า : ตราด เอฟซี
	อี ยอง แร ตำแหน่งกองกลาง : สิงห์ เชียงราย ยูไนเต็ด
	ยุน จุง ขง ตำแหน่งกองหลัง : นครราชสีมา มาสด้า เอฟซี
	ควอน แด ฮี ตำแหน่งกองหลัง : โปลิศ เทโร เอฟซี
	โย ขง แส ตำแหน่งกองหลัง : ราชบุรี มิตรผล เอฟซี
	ปาร์ค แท ฮยอง ตำแหน่งกองหลัง : ระยอง เอฟซี
	จุง เมียง โอ ตำแหน่งกองกลาง : สุโขทัย เอฟซี

นักฟุตบอลต่างชาติในการแข่งขันฟุตบอลไทยประจำฤดูกาล พ.ศ.2563

สัญชาติ	รายชื่อ
ญี่ปุ่น (6 คน)	จอง แจ ยอง ตำแหน่งกองกลาง : บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด ยูโตะ โอนะ ตำแหน่งกองกลาง : สมุทรปราการ ซิตี้ ทัตสึยะ ซากาอิ ตำแหน่งกองหลัง : สมุทรปราการ ซิตี้ ฮาจิเมะ โฮโซโกะ ตำแหน่งกองกลาง : ทู แบงค็อก ยูไนเต็ด ยูกิ บัมบะ ตำแหน่งกองกลาง : บีจี ปทุม ยูไนเต็ด คาซุโตะ คูซึดะ ตำแหน่งกองกลาง : ชลบุรี เอฟซี
สิงคโปร์ (5 คน)	เรียวทาโร คารุเบะ ตำแหน่งกองกลาง : สุพรรณบุรี เอฟซี ไบฮัคกี ไคซาน ตำแหน่งกองหลัง : พีที ประจวบ เอฟซี ซูฟามี อารีฟีน ตำแหน่งกองหลัง/กองกลาง : สุพรรณบุรี เอฟซี เอฟิค ยูนอส ตำแหน่งกองหลัง : ตราด เอฟซี เออร์ฟาน ฟานดี ตำแหน่งกองหลัง/กองหน้า : บีจี ปทุม ยูไนเต็ด
เมียนมา (3 คน)	อิสวาน มาบุตห์ ตำแหน่งผู้รักษาประตู : ตราด เอฟซี จอ โค โค ตำแหน่งกองหน้า : สุโขทัย เอฟซี ซอ มิน ตุน ตำแหน่งกองหลัง : สุโขทัย เอฟซี
สเปน จำนวน (3 คน)	อ่อง กอง มั่น ตำแหน่งกองหน้า : ตราด เอฟซี เซร์คิโอ ชัวเรส ตำแหน่งกองกลาง : การท่าเรือ เอฟซี ดาบิด โรเซล่า ตำแหน่งกองหลัง : การท่าเรือ เอฟซี
ไต้หวัน (3 คน)	โตติ ดาเนี่ยล การ์เซีย โรดริเกซ ตำแหน่งกองกลาง : บีจี ปทุม ยูไนเต็ด ลอสเซมี คาราบูเอ้ ตำแหน่งกองหน้า : ราชบุรี มิตรผล เอฟซี ยานนิค โบลี ตำแหน่งกองหน้า : ราชบุรี มิตรผล เอฟซี
ลาว (2 คน)	ดิยุฟ ปิริม ตำแหน่งกองหน้า : ตราด เอฟซี สุซพร วงศ์เชียงคำ ตำแหน่งกองกลาง : พีที ประจวบ เอฟซี
มาเลเซีย (2 คน)	อูดทิลัด นามมะไค้ด ตำแหน่งผู้รักษาประตู : ระยอง เอฟซี นอร์ซารูล ทาลาฮา ตำแหน่งกองหน้า : บีจี ปทุม ยูไนเต็ด โดมินิค ตัน ตำแหน่งกองหลัง : โปลิศ เทโร เอฟซี
อินโดนีเซีย (1 คน)	ยานโต บาสนา ตำแหน่งกองหลัง : พีที ประจวบ เอฟซี
เวียดนาม (1 คน)	ดั่งวาน ลัม ตำแหน่งผู้รักษาประตู : เอสซีจี เมืองทอง ยูไนเต็ด
อุซเบกิสถาน (1 คน)	ชาร์ดอร์ มิซาเยฟ ตำแหน่งกองกลาง : เอสซีจี เมืองทอง ยูไนเต็ด
อาร์เจนตินา (1 คน)	เบอร์นาโด คูเอสตา ตำแหน่งกองหน้า : บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด
เวเนซุเอลา (1 คน)	อันเดรส ตูเนส ตำแหน่งกองหลัง : บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด
เนเธอร์แลนด์ (1 คน)	เลอันโดร เรซิดา ตำแหน่งกองหน้า : ระยอง เอฟซี
สโลวีเนีย (1 คน)	อริส ซาโรฟวิช ตำแหน่งกองหลัง : สมุทรปราการ ซิตี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักกีฬาฟุตบอลที่สังกัดสโมสรฟุตบอลไทยลีก

ที่มา : Thai League, (2563)

ทั้งหมดนี้ได้แสดงให้เห็นถึงพลังความนิยมของกีฬาฟุตบอลที่ได้เปลี่ยนจากกีฬาที่ดูเพื่อคลายเครียดจากการทำงานของชนชั้นแรงงานในอดีต จนมาเป็นกีฬาธุรกิจที่มีมูลค่าหลายพันล้าน โดยเป็นกีฬาที่ประกอบสร้างวัฒนธรรมแฟนขึ้นมา ตลอดจนสร้างรายได้ สร้างอาชีพ สร้างคน และเป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างผู้ชมและนักกีฬาผ่านเกมฟุตบอล

ปัญหาการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติ

แม้การแข่งขันฟุตบอลในลีกต่างๆ ในทวีปยุโรป หรือแม้กระทั่งในประเทศไทยเองก็ตามจะประสบความสำเร็จจนได้รับความนิยมอย่างมากจนมีการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติเก่งๆ เข้ามามากมาย แต่ปัญหาที่แฝงตัวเข้ามาคือเมื่อบรรดานักเตะต่างชาติเข้ามาทำมาหากินในพื้นที่ต่างบ้านต่างเมืองจะมีส่วนหนึ่งที่มีปัญหาเรื่องการปรับตัวเพื่อเข้าสู่สังคมวัฒนธรรมใหม่ทำให้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การมาแสวงโชคในต่างแดนนั้นไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น สิ่งที่เป็นปัญหาอย่างแรกๆ ที่นักฟุตบอลต่างชาติจะต้องเจอเวลาย้ายไปเล่นฟุตบอลอาชีพในลีกฟุตบอลต่างชาติ คือ การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication) ทั้งนี้เมื่อนักฟุตบอลหรือทีมผู้ฝึกสอนที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันต้องประกอบอาชีพที่มีการติดต่อสื่อสารร่วมกัน ย่อมจะต้องมีการเรียนรู้ถึงความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมของในแต่ละประเทศ รวมถึงต้องมีการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมแปลกใหม่ที่ตนเองเข้ามาอาศัยอยู่หรือทำงาน ซึ่งเมื่อบรรดานักฟุตบอลได้ก้าวเข้ามาอยู่ภายใต้วัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันในระยะแรก อาจเกิดความตระหนกทางวัฒนธรรม (Culture Shock) เนื่องจากต้องพบเจอกับวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างจากวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ตนเองเติบโตมาก็เป็นได้ โดยผลกระทบของความตระหนกทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นค่อนข้างเด่นชัดและมีผลต่อประสิทธิภาพการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เช่น เมื่อไม่สามารถเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ จึงไม่เข้าร่วมกิจกรรม พยายามหลบคนแปลกหน้า ทำให้อาจถูกตีความจากคนในวัฒนธรรมนั้นๆ ว่าต้องการสร้างความขัดแย้งกับพวกเขา (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2559) กล่าวได้ว่า ความตระหนกทางวัฒนธรรมนั้น จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลก้าวเข้ามาสู่วัฒนธรรมที่ตนเองไม่คุ้นเคย ทำให้บุคคลเกิดความหวาดกลัวต่อสิ่งต่างๆ เป็นผลมาจากการที่บุคคลสูญเสียสัญลักษณ์ในสังคมของตนเอง (Samovar and others, 2010) ดังนั้น บรรดานักฟุตบอลต่างชาติต้องมีการเรียนรู้วิถีคิด วิถีชีวิตหรือวิถีแสดงพฤติกรรมในแบบแผนใหม่ ตลอดจนรับมือกับความตระหนกทางวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ภายใต้วัฒนธรรมที่แตกต่างได้อย่างราบรื่นนั่นเอง

จากประวัติศาสตร์การย้ายทีมของนักฟุตบอลต่างชาติในลีกชั้นนำของโลก พบว่า มีนักฟุตบอลที่ย้ายทีมไปในฟุตบอลลีกต่างแดนที่ประสบความสำเร็จและประสบความสำเร็จล้มเหลวในอาชีพการค้าแข้งมากมายปะปนกันไป โดยหากมองกรณีตัวอย่างการย้ายทีมแล้วประสบความสำเร็จหรือมีปัญหาในการปรับตัวในสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างในลีกดังๆ มีดังนี้ อาทิ อังเคล ดิมาร์เรีย ปีกทีมชาติอาร์เจนตินา ที่ย้ายจากทีมเรอัลมาดริด ในลา ลีกา สเปน มาสู่ทีมแมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ด แต่ไม่สามารถปรับตัวได้ เนื่องจากความแตกต่างกันอย่างสุดขั้วในสังคมและวัฒนธรรมของประเทศอังกฤษ และอาร์เจนตินา (วิสูตร คำหริ, 2562) ที่มีช่องว่างทางภาษา อาหารการกิน ตลอดจนการดำเนินชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังมีปัญหาในด้านปัจจัยส่วนตัว เช่น

ถูกโจรปล้นบ้าน อาการบาดเจ็บ รวมทั้งเหตุผลทางด้านความแตกต่างด้านฟุตบอล จนต้องย้ายทีมอย่างรวดเร็ว หลังจากอยู่ในเกาะอังกฤษได้ไม่ถึงปี หรือในกรณีศึกษาในลีกทวีปเอเชียของคาร์ลอส เตเบซ กองหน้าชาวอาร์เจนตินาอีกคนที่เคยเล่นฟุตบอลอาชีพอยู่ในทีมเชียงใหม่ เส้นหัว ที่กำลังประสบปัญหาเรื่องการปรับตัวเพื่อเข้าสู่วัฒนธรรมของประเทศจีน โดยเฉพาะภาษาจีนที่เป็นกำแพงขนาดใหญ่ นอกจากนี้แล้วตัวนักฟุตบอลเองยังก่อความขัดแย้งกับสื่อมวลชนท้องถิ่นในเมืองเชียงใหม่ด้วยเช่นกัน (ชยันทร ใจมูล, 2560)

ส่วนสุดท้ายในกรณีศึกษาของฟุตบอลไทยลีกเอง ก็พบปัญหาด้านการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติไม่ต่างกับบรรดาฟุตบอลลีกชั้นนำเช่นเดียวกัน อาทิ อดีตยอดกองหน้าจากทีมลิเวอร์พูลในพรีเมียร์ลีกอังกฤษอย่างร็อบบี้ ฟาวเลอร์ที่ประสบความล้มเหลวทั้งการเป็นนักฟุตบอลและโค้ชให้กับทีมเมืองทอง ยูไนเต็ด โดยในกรณี ฟาวเลอร์นั้นได้อยู่ในประเทศไทยเพียง 1 ปีเศษ ก่อนตัดสินใจเลิกสัญญากับทีมเมืองทองฯ และกลับไปประกอบอาชีพนักวิจารณ์และทูตฟุตบอลให้กับทีมลิเวอร์พูลที่อังกฤษบ้านเกิดในเวลาต่อมา (FourFourTwo Thailand, 2559) และกรณีของบรูโน่ โมไรรา กองหน้าชาวโปรตุเกสเจ้าของค่าตัวแพงที่สุดในไทยลีกที่อยู่กับทีมบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด เพียงครึ่งฤดูกาลเท่านั้น แต่ต้องประสบปัญหาเรื่องการปรับตัวและมีอาการบาดเจ็บ จนถูกถอดรายชื่อออกจากทีมในฤดูกาลถัดมา ทั้งหมดนี้คือกรณีศึกษาส่วนหนึ่งที่สะท้อนถึงปัญหาเรื่องการสื่อสารในสภาวะแวดล้อมและวัฒนธรรมที่แตกต่างในฟุตบอลระดับโลก ระดับทวีป และภายในประเทศไทย

ปัญหาทางการสื่อสารเพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักฟุตบอลต่างชาติในฟุตบอลไทยลีก

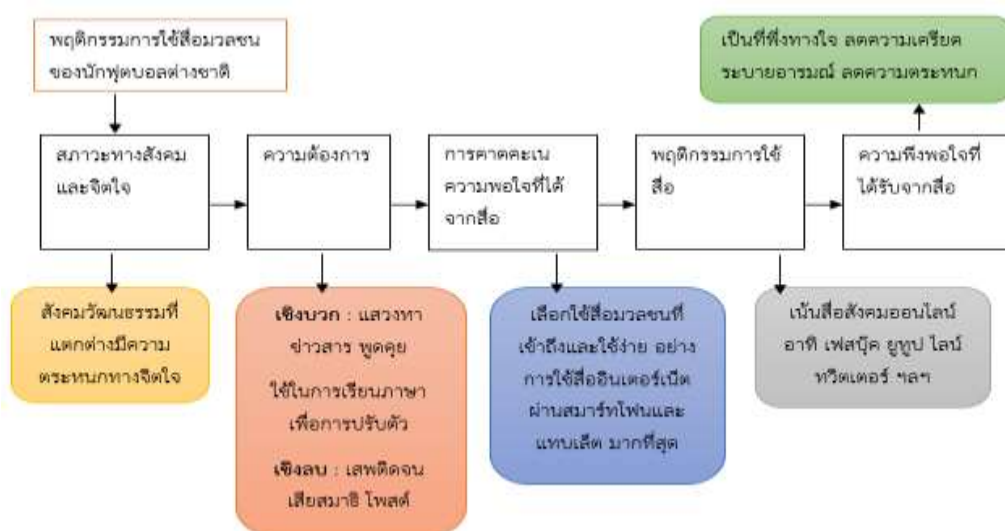
การสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างวัฒนธรรมเกิดขึ้นได้ในทุก ๆ เพศ กลุ่มสังคม ชนชั้น และในทุกๆ วิชาชีพ หากนับโดยธรรมชาติแล้ว มนุษย์แต่ละคนจะมีการเรียนรู้ถึงการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ และเกิดการหล่อหลอมตนเองจากวัฒนธรรมที่ตนเองเกิดและเติบโตอยู่ ไม่ว่าจะเป็นการหล่อหลอมความเป็นตัวตนจากสถาบันครอบครัว ศาสนา สังคม วัฒนธรรม หรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ตนเองอาศัยอยู่ แต่เมื่อใดก็ตามที่บุคคลจะต้องมีการเดินทางเพื่อก้าวเข้าสู่สังคมที่มีบริบททางวัฒนธรรมใหม่ ๆ การเรียนรู้ถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพื่อประสบความสำเร็จในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และการปรับตัวให้สามารถอยู่รอดภายใต้วัฒนธรรมใหม่ที่เข้ามาอาศัยอยู่ย่อมจะต้องเกิดขึ้นอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ โดยปัญหาการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้น ไม่ใช่เรื่องที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่ในสังคมโลก และมักจะเกิดขึ้นจากการรับรู้ของแต่ละบุคคลต่อวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน อันสืบเนื่องมาจากมิติทางวัฒนธรรมและสังคมที่มีความหลากหลายเหล่านั้นเอง

ปัญหาในการสื่อสารผ่านเกมกีฬานั้น โดยเฉพาะเกมกีฬาที่ต้องเล่นเป็นทีมแบบกีฬาฟุตบอลด้วยแล้ว ธรรมชาติของฟุตบอลเป็นกีฬาที่ต้องมีการสื่อสารกันตลอดเวลาตั้งแต่ตัวนักกีฬาด้วยกัน โค้ชกับนักกีฬา หรือนักกีฬากับแฟนบอล ทั้งนี้การสื่อสารจะไม่ปรากฏเฉพาะในสนามแข่งขันเท่านั้นแต่ก็ยังปรากฏในสนามซ้อม หรือในชีวิตประจำวันของนักกีฬาด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีเรื่องของความแตกต่างกันระหว่างสังคมวัฒนธรรมดั้งเดิมและใหม่ในเรื่องของอาหารการกิน การดำเนินชีวิตประจำวัน สภาพอากาศ หรือความเชื่อทางศาสนา เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ได้กลายเป็นกำแพงขนาดใหญ่ที่เป็นอุปสรรคกับบรรดาพ่อค้าแข้งต่างชาติทั้งหลายที่ต้องพยายามข้ามไปเพื่อที่จะปรับตัวเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่ ๆ

การแข่งขันฟุตบอลไทยลีกในปัจจุบันได้รับความนิยมจากแฟนชาวไทยและต่างประเทศมากมาย ทำให้เม็ดเงินหลังไหลเข้ามาพร้อมๆ กับการสำเร็จมากมาย การว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมากสำหรับสโมสรต่างๆ ที่ต้องการจะยกระดับคุณภาพของทีมมากยิ่งขึ้น แต่นักฟุตบอลต่างชาติเหล่านี้จำเป็นต้องใช้เวลาปรับตัวในการย้ายมาเพื่อหาเลี้ยงชีพในประเทศไทย ต่างจากนักฟุตบอลในประเทศหรือท้องถิ่นที่เคยชินกับบริบทวัฒนธรรมและสังคมเดิม ๆ ฉะนั้น การสื่อสารเพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักฟุตบอลต่างชาติในฟุตบอลไทยลีกภายใต้มิติความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อให้พวกเขาสามารถใช้ชีวิตอยู่ในประเทศไทย รวมถึงเพื่อให้ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ซึ่งนักฟุตบอลนานาชาติเหล่านี้มีความจำเป็นต้องมีกระบวนการปรับตัวที่ถูกต้อง สิ่งเหล่านี้จะขาดไม่ได้เลยถ้าไม่ได้ความร่วมมือจากเพื่อนนักฟุตบอล ผู้ฝึกสอน หรือแฟนบอลชาวไทยเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนและตระหนักถึงการเอาใจใส่ในกลุ่มคนเหล่านี้ให้มากขึ้น

แนวทางการสื่อสารเพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมสำหรับนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก

นักฟุตบอลต่างชาติแต่ละคนนั้นมีกระบวนการสื่อสารในทุกๆ ขั้นตอนของของการปรับตัวทางวัฒนธรรม โดยนักฟุตบอลต่างชาติส่วนใหญ่มีการประยุกต์ใช้การสื่อสารโดยเฉพาะการนำสื่อที่ตนเองสามารถใช้งานได้เพื่อช่วยในการปรับตัวในประเทศไทย อาทิ สื่อสังคมออนไลน์ แอปพลิเคชันต่างๆ จากโทรศัพท์สมาร์ตโฟนที่มีอยู่ ดังที่ปรากฏจากผลงานวิจัยของ Punpong (2019) ที่ได้มีการประยุกต์ แบบจำลองการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของผู้รับสารของ Katz et al. (1974) ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงแบบจำลองการใช้สื่อมวลชนเพื่อความพึงพอใจในการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติ (ประยุกต์จาก Katz et al., 1974)

แต่จากแบบจำลองดังกล่าวยังมีการใช้งานที่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าใดนัก รวมทั้งภาครัฐ เอกชน รวมถึงสโมสรฟุตบอลในสังคมไทย ยังไม่เล็งเห็นความสำคัญของนวัตกรรมการสื่อสารเหล่านี้เท่าที่ควร ดังนั้นในบทความวิชาการนี้จะเป็นการนำเสนอทางการสื่อสารเพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมสำหรับนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก ซึ่งจะเน้นไปที่การประยุกต์ใช้นวัตกรรมการสื่อสารที่มีอยู่ อาทิ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ผ่านโทรศัพท์มือถือหรือแท็บเล็ตในการปรับตัว ผลการศึกษาที่ได้จะสามารถนำไปเป็นอีกแนวทางหนึ่งจากหลายๆ แนวทางสำหรับนักฟุตบอลหรือผู้ฝึกสอนฟุตบอลชาวไทยและต่างชาติ สื่อมวลชน รวมทั้งองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความพร้อมในการเตรียมตัวให้พร้อมในการรับมือสำหรับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยเป็นการลดความตระหนกทางวัฒนธรรมของกลุ่มนักฟุตบอลต่างชาติลง และสามารถประยุกต์เป็นแนวทางสำหรับนักฟุตบอลไทยในการปรับตัวในการไปเล่นฟุตบอลอาชีพในต่างประเทศ โดยได้อธิบายรายละเอียดของการใช้แบบจำลองสมาร์ต (SMART) เพื่อการสื่อสารทางวัฒนธรรม ได้ดังต่อไปนี้

1) สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) : ทั้งนักฟุตบอลต่างชาติและสโมสรต้นสังกัดควรรับรู้ถึงนวัตกรรมการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่ายผ่านสื่อกลางอย่างโทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต หรือโน้ตบุ๊ก โดยเฉพาะแอปพลิเคชันสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก อินสตาแกรม ยูทูบ กูเกิ้ล ทวิตเตอร์ ไลน์ ฯลฯ เพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมในประเทศไทย โดยการตระหนักรู้ในเรื่องดังต่อไปนี้

- **แนวทางในการใช้งาน (Usage) :** ทั้งนักฟุตบอลต่างชาติและสโมสรต้นสังกัดมีความจำเป็นที่จะทำการเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจลักษณะการใช้งานทั้งโดยทั่วไปและเชิงลึก คุณลักษณะเด่น-ด้อย ตลอดจนระบบการใช้งานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งแอปพลิเคชันเหล่านี้หากมีการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะเป็นตัวช่วยเหลือที่ดีของนักฟุตบอลต่างชาติในการปรับตัวทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี อย่างในกรณีของนักฟุตบอลต่างชาติในฟุตบอลไทยลีกหลายๆ คน อาทิ บายาโน่ ซ็อบเซ่ ดิยุฟ บิรัม จอห์น บาจโจ ดาเนียล โดติ ฯลฯ ที่มีการใช้เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม หรือไลน์ ในการสื่อสารและสร้างภาพลักษณ์กับคนในสังคมไทย รวมถึงยังใช้ในการติดต่อพูดคุยกับคนชาติเดียวกัน อาทิ เพื่อนนักฟุตบอล ภรรยา ครอบครัว หรือเอเยนต์ เพื่อเป็นที่พึ่งทางใจในการลดความตระหนกทางวัฒนธรรม หรือในกรณีตัวอย่างของสโมสรบางกอกกลาสที่มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ อาทิ เพจทางการของสโมสร เป็นพื้นที่ในการประชาสัมพันธ์และติดต่อสื่อสารกับเอเยนต์ส่วนตัวหรือนักฟุตบอล เป็นต้น

- **รู้เท่าทันการใช้สื่อ (Media literacy) :** ทั้งนักฟุตบอลต่างชาติและสโมสรต้นสังกัดจำเป็นต้องมีความเข้าใจและรู้เท่าทันในการใช้สื่อดังกล่าวนี้อย่างเหมาะสม เพราะการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีลักษณะที่เป็นดาบสองคม หากนำไปในการปรับตัวก็จะมีคุณประโยชน์มาก เช่น คาตาโนะ อิโรมิชิ นักฟุตบอลชาวญี่ปุ่นของทีเอ็มเอสซัทสึ มักใช้อินสตาแกรมในการลงรูปภาพในลักษณะเชิงบวก อาทิ การทำกิจกรรมเพื่อสังคมร่วมกับทางสโมสรต้นสังกัด หรือการแสดงความเป็นมิตรกับคนในสังคมไทยเพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดี แต่หากนำไปในเรื่องอื่นๆ ในทางลบ เช่น การลงรูปในเชิงเหยียดวัฒนธรรม หรือการลงข้อความในเชิงโจมตีเพื่อนร่วมทีม สโมสรต้นสังกัด หรือแฟนฟุตบอล สื่อสังคมออนไลน์นี้จะไม่ได้ช่วยในการปรับตัวเลยและยังเป็นการสร้างภาพพจน์ในเชิงลบอีกด้วย นอกจากนี้ตัวนักฟุตบอลต่างชาติก็จำเป็นต้องเลือกรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่มีประโยชน์ รวมถึงไม่พยายามเชื่อ

เรื่องราวที่มีลักษณะเป็นข่าวลือด้านลบของตน จนกว่าจะได้รับการยืนยันจากแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้ เช่น เพจทางการของสโมสร หรือเว็บไซต์ขององค์กรสื่อที่น่าเชื่อถือ เป็นต้น

- **มารยาทพื้นฐานในการใช้สื่อ (Manner) :** สืบเนื่องจากเรื่องของการรู้เท่าทันการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ทั้งนักฟุตบอลต่างชาติและสโมสรต้นสังกัดต้องรู้จักการมีมารยาทในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ด้วยเช่นกัน อาทิ การลงภาพและข้อความที่ดีและสุภาพ รวมถึงไม่มีลักษณะของการพาดพิงและหมิ่นประมาทใคร อาจลงภาพที่มีลักษณะการล้อเลียนได้แต่ต้องอยู่ในกรอบของกฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน เช่น หลังจบการแข่งขันของทีมบางกอกกล๊าส แมตต์ สมิท กองหลังกับต้นทีมชาวออสเตรเลีย มักจะโพสต์ภาพและข้อความเพื่อขอบคุณแฟนบอลที่ให้การสนับสนุนทีมอยู่เสมอ รวมถึงไม่พยายามใช้สื่อสังคมออนไลน์ไปในลักษณะคุกคามหรือโจมตีโค้ช เพื่อนักฟุตบอล แฟนบอลหรือคนในสังคมไทย

2) **เฝ้าระวัง (Monitor) :** ในหัวข้อนี้จะอยู่ลักษณะของการควบคุมดูแลการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักฟุตบอลต่างชาติจากทางรัฐบาล ภาคเอกชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง อาทิ สมาคมฟุตบอลฯ องค์กรที่มีหน้าที่ในการดูแลสื่อมวลชน สโมสรต้นสังกัด เป็นต้น สำหรับลักษณะของการเฝ้าระวังในการใช้สื่อสังคมออนไลน์สามารถแบ่งเป็นหัวข้อย่อยดังนี้

- **กฎหมาย (Rule) :** มีลักษณะของการใช้กฎหมายที่มีอยู่ในประเทศไทย เช่น พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ กฎหมายว่าด้วยการหมิ่นประมาท เป็นต้น หรือการออกกฎหมายหรือข้อบังคับเบื้องต้นของสโมสรต้นสังกัดเพื่อบังคับใช้สื่อสังคมออนไลน์ของตัวนักฟุตบอลต่างชาติให้เป็นไปในลักษณะเชิงบวก ทั้งนี้จะไม่มีลักษณะของการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการใช้โดยทั่วไป แต่จะมีการควบคุมดูแลและลักษณะในการโพสต์ภาพหรือข้อความที่มีลักษณะการเหยียดเชื้อชาติ การโจมตี หรือการหมิ่นประมาท ยกตัวอย่างกรณีศึกษาของสโมสรสุพรรณบุรี เอฟซี ที่มีการออกข้อบังคับของทางสโมสรว่าไม่อนุญาตให้นักฟุตบอลโพสต์ข้อความลงในสื่อสังคมออนไลน์ที่ประเภทในลักษณะเชิงลบต่อแฟนบอล โค้ช เพื่อนักฟุตบอลด้วยกัน รวมถึงสโมสรต้นสังกัด เป็นต้น

- **จำกัดการใช้งาน (Limit) :** ในหัวข้อนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละสโมสรหรือหัวหน้าผู้ฝึกสอนแต่ละคน ในการจำกัดการใช้งานโทรศัพท์มือถือที่รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ด้วย โดยรูปแบบการจำกัดการใช้งานนั้นเป็นดังเช่นกรณีของสโมสรชลบุรี เอฟซี ที่มีการควบคุมปริมาณการใช้โทรศัพท์มือถือ โดยมีการห้ามใช้เลยในก่อน และระหว่างการแข่งขันฟุตบอล เพื่อให้ให้นักฟุตบอลมีสมาธิต่อเกมการแข่งขัน ทั้งนี้ในช่วงเวลาอื่นๆ ก็สามารถใช้งานได้ปกติ

3) **ใช้เพื่อการปรับตัว (Adapt) :** ในหัวข้อนี้อยู่ในลักษณะของการใช้งานของตัวนักฟุตบอลต่างชาติเองในการเลือกที่จะใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการปรับตัวทางวัฒนธรรมเพื่อสร้างภาพพจน์เชิงบวกของตนเองที่มีต่อแฟนบอลและคนในสังคมไทย ซึ่งนักฟุตบอลจำเป็นต้องมีความเข้าใจในการใช้ภาษาและเลือกเรื่องราวในการโพสต์หรือสื่อสารในลักษณะที่ดีด้วยเช่นกัน ดังหัวข้อนี้

- **วัจนภาษา (Verbal language) :** จะต้องมึลักษณะของการโพสต์ข้อความที่เป็นไป ในเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ภาษาที่สุภาพ เช่น ขอบคุณ เป็นเกียรติ พยายามต่อไป ยินดีที่ได้รู้จัก เป็นต้น นอกจากนี้ยัง

สามารถที่จะโพสต์ข้อความในลักษณะของการสร้างความสนิทสนมได้เช่นกัน เช่น คาตาโนะ อิโรมิชิ นักฟุตบอลชาวญี่ปุ่น ที่มีกลองข้อความในเฟสบุ๊คที่มีลักษณะของการชื่นชมฟอร์มการเล่นเพื่อนนักฟุตบอลชาวไทย หรือข้อความที่มีลักษณะของความเป็นกันเองกับแฟนบอลชาวไทย นอกจากนี้ยังตอบคอมเมนต์ของแฟนบอลฟุตบอลในภาษาที่สุภาพด้วย

- **อวัจนภาษา (Nonverbal language) :** การโพสต์ภาพหรือเรื่องราวต่างๆ ที่มีความเป็นอวัจนภาษาจะต้องมีความสอดคล้องกับข้อความที่เป็นวัจนภาษาด้วย ซึ่งอวัจนภาษาจะเป็นตัวช่วยส่งเสริมวัจนภาษาที่จะมีผลให้ภาพพจน์บวกของตัวนักฟุตบอลต่างชาติดีขึ้นในสายตาของคนไทย หรืออย่างน้อยถ้านักฟุตบอลต่างชาตินั้นไม่สามารถที่จะพิมพ์ข้อความที่เป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาไทยได้ ก็ยังสามารถลงภาพที่สื่อความหมายเชิงบวกที่คนไทยสามารถเข้าใจได้เป็นอย่างดี เช่นกัน ดังกรณีตัวอย่างของ ริคาร์โด เชซุส กองหน้าชาวบราซิลของทีมไทยฮอนด้า ลาดกระบัง ที่มีโพสต์ข้อความเป็นภาษาโปรตุเกสลงอินสตาแกรม แต่แฟนบอลชาวไทยสามารถเข้าใจและไปคอมเมนต์ได้ เนื่องจากภาพที่โพสต์ประกอบกันกับข้อความ

4) การสร้างความสัมพันธ์ (Relationship) : ในหัวข้อนี้เป็นการพัฒนาต่อยอดมาจากหัวข้อการปรับตัว โดยจะเป็นส่วนของการใช้ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับคนในสังคมไทยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ดังหัวข้อต่อไปนี้

- **เพื่อนร่วมอาชีพ (Colleagues) :** การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีเพื่อนักฟุตบอล โค้ช หรือทีมงานเป็นสิ่งที่แรกๆ ที่นักฟุตบอลต่างชาติควรทำในการปรับตัว หากมีความสัมพันธ์ที่ดีโดยที่มีการสื่อสารกันทั้งในและนอกสนาม รวมถึงในโลกออนไลน์ก็จะส่งผลต่อความสัมพันธ์ที่ดีภายในทีม และจะทำให้ผลงานในสนามนั้นดีขึ้น เนื่องจากฟุตบอลเป็นกีฬาที่ต้องเล่นเป็นทีม นอกจากการมีความสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนๆ นักฟุตบอล หรือโค้ช ต่างสโมสรก็เป็นเรื่องที่สำคัญไม่น้อยไปกว่ากัน เพราะการมีเพื่อนหรือคนรู้จักในสโมสรอื่นจะช่วยเรื่องของคอนเนกชันในวงการฟุตบอล ถ้าหากนักฟุตบอลคนนั้นย้ายทีม หรือต้องการทำงานเป็นโค้ชหลังเลิกเล่นฟุตบอล ภายในการแข่งขันฟุตบอลไทยลีกต่อไป การมีคอนเนกชันหรือสายสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมวงการฟุตบอลจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง

- **เพื่อนในสังคมไทย (Friends) :** นอกจากเพื่อนร่วมอาชีพแล้วการมีเพื่อนร่วมสังคมนั้นทั้งที่เป็นคนไทยหรือคนต่างชาติ จะช่วยให้ นักฟุตบอลต่างชาติลดความตระหนกทางวัฒนธรรมในระยะแรกที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยได้ดี เนื่องจากกลุ่มเพื่อนในสังคมไทยเหล่านี้จะให้ความช่วยเหลือในการใช้ชีวิตประจำวันนอกสนามได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ตัวนักฟุตบอลต่างชาติก็จำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มคนเหล่านี้ในลักษณะเชิงรุกด้วยเช่นกัน โดยมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นตัวเชื่อม อย่างในกรณีของการใช้เฟสบุ๊คของบายาโน ซ็อบเซ่ กองหน้าชาวแคเมอรูนของทีมพิษณุโลก ที่มีเพื่อนชาวไทยมากมาย โดยที่บายาโนใช้สื่อนี้เป็นตัวช่วยเหลือในการปรับตัวในสังคมไทย เช่น การพูดคุยในแชทเพื่อฝึกภาษา การสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับประเทศไทย การโพสต์ข้อความเชิงบวกเพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดี อาทิ การลงคลิปการร้องเพลงรักในหลวงรัชกาลที่ 9 เป็นต้น

- **สื่อมวลชน (Media) :** การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสื่อมวลชนท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญที่นักฟุตบอลต่างชาติจำเป็นต้องทำเช่นกัน เพราะหากมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสื่อมวลชนแล้วนั้น ตัวสื่อมวลชนเองจะช่วยในการประชาสัมพันธ์ข่าวเรื่องราวหรือฟอร์มการเล่นที่ดีที่เป็นลักษณะเชิงบวกของนักฟุตบอลคนนั้นๆ โดยเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อแฟนบอลและคนในสังคมไทยในทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้การที่สโมสรฟุตบอลอื่นๆ ทั้งในประเทศไทยหรือภูมิภาคอื่นๆ เช่น ญี่ปุ่น หรือยุโรปได้รับรู้เรื่องและฟอร์มการเล่นที่ดีของนักฟุตบอลต่างชาติ ก็อาจเป็นการได้ย้ายไปสู่สโมสรที่ดียิ่งขึ้นและมีความก้าวหน้าในอาชีพฟุตบอลต่อไปในอนาคต อย่างในกรณีของ คลีตัน ซิลวา กองหน้าชาวบราซิลที่เคยเล่นให้กับทีมเมืองทองฯ และช่วยทีมให้ได้แชมป์ไทยลีกในปี พ.ศ. 2559 พร้อมกับที่ตนได้เป็นดาวซัลโวสูงสุดในลีก จนสื่อมวลชนไทยหลายๆ ค่ายได้นำเสนอเรื่องราวจนไปเข้าตาทีมงานแมวมองของทีมเชียงใหม่ เชียงใหม่ เอฟซี ทีมในดิวิชั่น 2 ของประเทศไทย จนคลีตันได้ย้ายไปร่วมทีมในที่สุด

- **แฟนฟุตบอล (Football fan) :** ในหัวข้อนี้จะมีความสัมพันธ์กับหัวข้อด้านการมีเพื่อนในสังคมไทย เพราะถ้านักฟุตบอลมีความสัมพันธ์ที่ดีและเป็นที่ยอมรับกับแฟนฟุตบอลชาวไทย ก็จะเป็นการสร้างกลุ่มเพื่อนในสังคมไทยกลุ่มใหญ่ขึ้นมาเช่นกัน เพราะฉะนั้นหากนักฟุตบอลต่างชาติโชว์ฟอร์มไม่ดี หรือทีมประสบปัญหาเรื่องฟอร์มการเล่น จนทำให้ถูกแฟนฟุตบอลวิพากษ์วิจารณ์ทั้งในสนามและในสื่อสังคมออนไลน์ ตัวนักฟุตบอลเองก็ไม่ควรไปตอบโต้ในลักษณะเชิงลบ ควรเลือกที่จะเงียบหรืออาจตอบกลับไปในลักษณะเชิงบวก ดังนั้นนักฟุตบอลทั้งชาวต่างชาติและชาวไทยควรที่จะตระหนักว่า แฟนบอลฟุตบอลจะเป็นตัวช่วยเกื้อหนุนให้ตนเองมีงานทำมีเงินใช้ เพราะถ้าหากแฟนฟุตบอลไม่เข้าสนามแล้ว ก็จะส่งผลถึงผลประกอบการของสโมสรต้นสังกัด เพราะถ้าขาดทุนมากๆ ก็จะทำให้นักฟุตบอลถูกเลิกจ้าง โดยเฉพาะนักฟุตบอลต่างชาติที่มีค่าจ้างแพงกว่านักฟุตบอลชาวไทย

5) **การฝึกฝน/เรียนรู้ (Training) :** ในหัวข้อนี้จะเป็นการนำสื่อสังคมออนไลน์ที่นักฟุตบอลต่างชาติใช้อยู่ไปประยุกต์ใช้เพื่อการฝึกฝนและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสังคมไทยเพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรม ดังหัวข้อต่อไปนี้

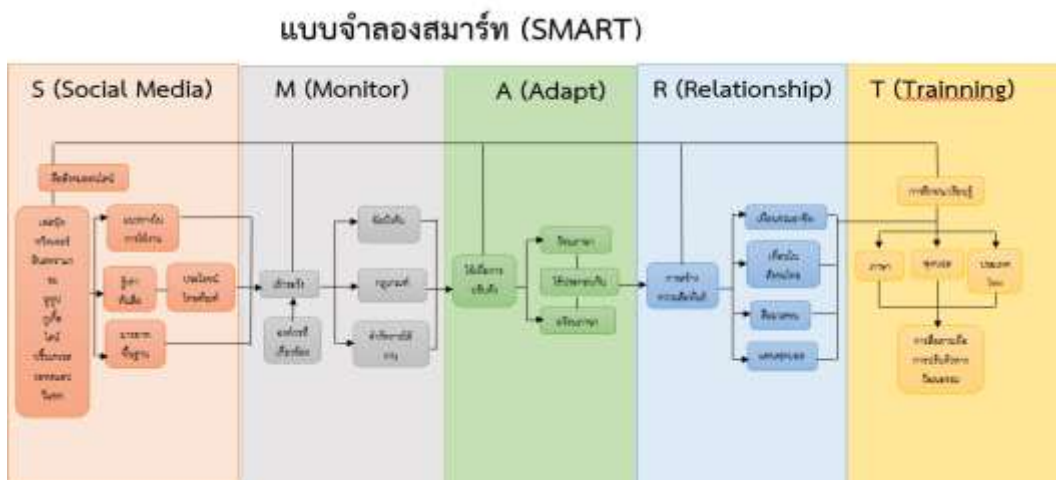
- **การฝึกฝนภาษา (Language) :** นักฟุตบอลต่างชาติอาจมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสารกับแฟนบอล เพื่อนคนไทยเพื่อเป็นการฝึกฝนภาษาไทยหรืออังกฤษ ทั้งนี้การติดตามอ่านเพจหรือคลิปวิดีโอที่มีการสอนภาษาก็เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ภาษาเช่นเดียวกัน

- **การเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของประเทศไทย (Knowing about Thailand & Thai culture) :** เช่นเดียวกับหัวข้อการฝึกฝนภาษา การเป็นเพื่อนกับคนไทยหรือการติดตามเพจหรือช่องในสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ ที่การนำเสนอเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับประเทศไทย อาทิ เพจบุ๊ค ยูทูบ หรือไลน์ที่นิยมในสังคมไทยเป็นช่องทางที่ดีที่จะช่วยส่งเสริมในการเรียนรู้เรื่องราวของประเทศไทย

- **การเรียนรู้เกี่ยวกับฟุตบอล (Knowing about football) :** ในหัวข้อนี้ นักฟุตบอลต่างชาติจะสามารถประยุกต์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนรู้เรื่องราวด้านฟุตบอล อาทิ การศึกษาฟอร์มการเล่นของตนเองหรือคู่แข่งในยูทูบเพื่อนำไปปรับปรุงฟอร์มการเล่นของตนเองในการซ้อม หรือการติดตามข่าวสารของวงการฟุตบอล และถ้ามีข่าวสารด้านลบเกี่ยวกับตนจะได้เตรียมตัวในการรับมือได้ทัน

บทสรุป

สำหรับบรรดานักฟุตบอลต่างชาติที่ไปค้าแข้งในต่างประเทศ นอกจากการเรียนรู้ตามกรอบการใช้ชีวิตภายในสังคม สิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นที่นักฟุตบอลเหล่านั้นต้องเจอแล้ว แนวทางการสื่อสารเพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักฟุตบอลต่างชาติเป็นสิ่งที่จำเป็นปัจจัยเสริม ดังในบทสรุปบทความนี้ได้สะท้อนออกมาเป็น “แบบจำลองแบบจำลองการประยุกต์ใช้วัตรกรรมการสื่อสารเพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมสำหรับนักกีฬาฟุตบอลและสโมสรฟุตบอลไทยลีก (SMART model)” ในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงแบบจำลองการประยุกต์ใช้วัตรกรรมการสื่อสารเพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมสำหรับนักกีฬาฟุตบอล และสโมสรฟุตบอลไทยลีก

จากแบบจำลองผู้เขียนจึงขอสรุปแนวทางที่ในการส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการสื่อสารในการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักฟุตบอลต่างชาติ เป็นหัวข้อดังนี้

1. ส่งเสริมบทบาทของสื่อมวลชน ในการนำเสนอเรื่องราวที่มีการประยุกต์จากแนวทางการปรับตัวทางวัฒนธรรมทั้งหมด 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1.1) เสริมการพัฒนาด้านความคิดและการให้ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมต่างชาติ ที่เกี่ยวข้อง

- ส่งเสริมให้นำเสนอข้อมูลความรู้เกี่ยวกับกับชาติพันธุ์ และเพิ่มบทบาทให้ชาวต่างชาติสามารถคาดเดาและเตรียมตัวในการมีปฏิสัมพันธ์กับคนต่างวัฒนธรรม หรือในการเข้าสู่วัฒนธรรมไทยที่แตกต่างไม่เพียงแค่วัฒนธรรมเท่านั้น ควรเพิ่มเนื้อหาที่เน้นไปที่การปลูกฝังด้านภาษา ไม่ว่าจะเป็นภาษาราชการ และภาษาท้องถิ่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้ควรใช้แนวทางในการผลิตเนื้อหารายการที่สร้างสรรค์ เข้าใจง่าย และไม่ยึดเยื้อ ให้เหมาะสมสำเร็จชาวต่างชาติที่ไม่มีเวลาในการศึกษาเรียนรู้มากเท่าที่ควร

- ใช้การรณรงค์ในการสร้างพลังค่านิยมทางวัฒนธรรมและภาษาไทย ในรูปแบบของการอนุรักษ์และดำรงอยู่โดยสอดแทรกอยู่ในสื่อต่างๆ รูปแบบ เพื่อให้ชาวต่างชาติไม่รู้สึกว่าถูกบีบบังคับให้เรียนรู้ กล่าวได้เป็นการสอดแทรกอุดมการณ์ความคิดจากเฉพาะแค่คนไทยจนเป็น “อุดมการณ์สากล”

- งดนำเสนอภาพประเทศหรือกลุ่มคนต่างชาติในแง่ลบเดียว การนำเสนอภาพเก่าที่ได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว หรือการนำเสนออย่างมีอคติ บิดเบือนความจริง เพื่อผลประโยชน์บางอย่าง

1.2) เสริมการพัฒนาทางด้านทัศนคติ อารมณ์ และความรู้สึกในวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมต่างชาติที่เกี่ยวข้อง

- ส่งเสริมบทบาทลดทอนระยะห่างระหว่างคนไทยและชาวต่างชาติ โดยมีการปลูกฝังอารมณ์ความรู้สึกเชิงบวก ช่วยสร้างความรู้สึกร่วมกัน และส่งเสริมทัศนคติเชิงบวก โดยสื่อควรนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างชาติไปในทิศทางเดียวกัน

- ลดการนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับทัศนคติเชิงลบและความอคติเชิงเผ่าพันธุ์ โดยเฉพาะการมองแบบเหมารวมที่มักยึดเอาวัฒนธรรมของตนเป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้การนำเสนอเรื่องราวที่มีการสร้างความเป็นกลุ่มเขากลุ่มเรา โดยเฉพาะในสื่อออนไลน์ การสร้างวาทกรรมความเกลียดชังนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ควรเป็นอย่างยิ่ง

1.3) เสริมการพัฒนาทางด้านพฤติกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมต่างชาติที่เกี่ยวข้อง

- ส่งเสริมการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม ชีวิตความเป็นอยู่ รวมถึงกฎหมายและข้อห้ามต่างๆ ในเชิงบวก กล่าวคือ ช่วยในการปรับตัว ปรับพฤติกรรมในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ สำหรับชาวต่างชาติหรือคนไทยที่ต้องไปติดต่อกับคนต่างวัฒนธรรม โดยสามารถศึกษาแบบแผนพฤติกรรมรวมถึงไลฟ์สไตล์ของคนในวัฒนธรรมนั้น จากละคร ภาพยนตร์ สารคดีต่างประเทศ ฯลฯ

- ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและการสร้างเครือข่ายระหว่างวัฒนธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ช่วยประชาสัมพันธ์ และเชื่อมโยงกลุ่มคนต่างๆ ทั่วทุกมุมโลก

- พยายามผลักดันความเป็น “ท้องถิ่นนิยม” (Localization) เพื่อติดต่อเชื่อมโยงกับโลก (Globalization) ในการนำเสนอความคิดและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อนำความเป็นไทยไปสู่สายตาชาวโลก เพื่อให้ชาวต่างชาตินั้นรู้จักประเทศไทยมากขึ้น

2. ส่งเสริมบทบาทของสื่อมวลชนในการผสมผสานทางวัฒนธรรม (Hybrid culture) กล่าวคือนำเสนอเนื้อหาต่างๆ ที่แตกต่างจากการปฏิบัติทางวัฒนธรรมเดิมที่ดำรงอยู่ แล้วหลอมรวมใหม่ให้เป็นรูปแบบเนื้อหาทางวัฒนธรรมใหม่ ผ่านการผสมผสานในวัฒนธรรมต่างๆ กันอย่างหลากหลาย ดังแนวทางการนำเสนอต่อไปนี้

2.1) การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของการยกระดับวัฒนธรรมของชาติที่โดดเด่นให้มีลักษณะของ “วัฒนธรรมของแท้ดั้งเดิม” เช่น การนำเสนอเรื่องราวการตีไม้ของฝรั่งเศส การตีขาตอน پایของอังกฤษ หรือวัฒนธรรมการชงชาของญี่ปุ่น

2.2) การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของการสร้างทางรอดให้กับวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยการผสมผสานวัฒนธรรมสากล เช่น การนำเสนอวัฒนธรรมไทยดั้งเดิมโดยประยุกต์ผ่านละครบุพเพสันนิวาสที่มีการผสมผสานความเป็นไทยในสมัยอยุธยากับความทันสมัยจากตัวนางเอกที่ย้อนเวลากลับไปในยุคโบราณ เป็นต้น

3. ภาครัฐบาลและองค์กรที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมพัฒนาประสิทธิภาพการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการประยุกต์จากสื่อใกล้ตัวต่างๆ โดยมีการนำแบบจำลองการประยุกต์ใช้นวัตกรรมสื่อสารเพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมสำหรับนักกีฬาฟุตบอลและสโมสรฟุตบอลไทยลีก (SMART MODEL) มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยเน้นไปในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เป็นตัวหลักในช่วยส่งเสริมด้านการปรับตัว

4. สมาคมฟุตบอลฯ ภาครัฐบาล เอกชน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับฟุตบอลไทยนำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ไปพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อใช้ประโยชน์ในการปรับตัวสำหรับนักฟุตบอลต่างชาติในไทยลีกหรือนักฟุตบอลชาวไทยที่จะไปค้าแข้งในต่างแดน พร้อมอบรมแนวทางการใช้แอปพลิเคชันดังกล่าวเพื่อประโยชน์สูงสุด โดยตัวแอปฯ ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการช่วยนักฟุตบอลในการปรับตัวทางวัฒนธรรมดังต่อไปนี้

4.1) มีเมนูภาษาให้เลือกที่หลากหลาย เช่น อังกฤษ ไทย จีน ฝรั่งเศส โปรตุเกส เยอรมัน สเปน ญี่ปุ่น เกาหลี เป็นต้น

4.2) สามารถแปลศัพท์ได้ครอบคลุมในส่วนภาษาราชการในประเทศต่างๆ โดยสามารถใช้คำสั่งด้วยคำพูด หน้าจอสัมผัส หรือแป้นพิมพ์ แบบครบวงจร

4.3) มีข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นในการใช้ชีวิตในประเทศต่างๆ อาทิ อาหาร การเดินทาง ร้านค้า ห้างสรรพสินค้า ที่พัก สภาพภูมิอากาศ วัฒนธรรม ประเพณี มารยาททางสังคม รวมทั้งข้อมูลเบื้องต้นของสโมสรฟุตบอล เป็นต้น ข้อมูลดังกล่าวนี้จะมีระบบการนำทาง (GPS) เพื่อเวลานักฟุตบอลไปในสถานที่จริงจะได้ไม่ต้องมีปัญหาค้นหาที่ยุ่งยาก โดยมีการประยุกต์นำฐานข้อมูลสถานที่ต่างๆ รวมทั้งร้านค้าที่มีคุณภาพในประเทศจากแอปพลิเคชันที่มีคุณภาพเข้ามา เช่น วงโน ทริปปอดไวเซอร์ เป็นต้น

4.4) สามารถประยุกต์แอปพลิเคชันดังกล่าวเป็นสื่อสังคมออนไลน์ไว้คอยพูดคุยหรือหาข้อมูลจากสมาชิกในภายในกลุ่ม นอกจากนี้ยังสามารถทำระบบในการลิงค์ข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์อื่นๆ ได้ด้วย เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม ยูทูบ ภูเก็ต ทวิตเตอร์ โลก เป็นต้น

ทั้งนี้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ตลอดจนสโมสร จะต้องช่วยพัฒนาอบรมการใช้งาน และช่วยส่งเสริมประชาสัมพันธ์ (นันท์สินี มุ่นเชย และคณะ, 2563) สมาร์ทแอปพลิเคชันนี้ให้แพร่หลายในทุก ๆ ช่องทางการสื่อสาร เพื่อให้เข้ากลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ชยันทร ใจมูล. (2560). เงินที่มากเกินไปและใจที่ไม่มากพอสำหรับ เชียงไฮ้ เส้นหัว และ คาร์ลอส เตเวซ / MAIN STAND. สืบค้น 9 เมษายน 2564, จาก <https://www.mainstand.co.th/catalog/1-FEATURE/930>
- นันท์สินี มุ่นเขย, สุนันท์ ธาติ และศุภเชษฐ์ กันทะณีย์. (2563). การออกแบบและพัฒนาส่วนต่อประสานกับ ผู้ใช้งานสำหรับแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ที่แนะนำการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวภายใต้โครงการเรารักเชียงใหม่ (We love Chiang Mai). *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 2(2), 1-12.
- เมตตา วิวัฒนากุล. (2559). *การสื่อสารต่างวัฒนธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- รังสรรค์ ณะพรพันธ์. (2544). *การศึกษาทุนนิยมและโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คปไฟ : มูลนิธิสตรีศึกษา.
- วสันต์ ปัญญาแก้ว และคณะ. (2557). *ฟุตบอลไทย ประวัติศาสตร์ อำนาจ การเมือง และความเป็นชาย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วสันต์ ปัญญาแก้ว และคณะ. (2559). *ฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก : ผู้หญิง อำนาจ วัฒนธรรมแฟนและอำนาจ ใหม่*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษาปัญหาพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรายัยสีแดง และหมู่ตู. (2553). *วิชาบอล 001*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วงกลม.
- วิสูตร ดำหริ. (2562). *ทำตัวเอง! ฟานกัลเปิดปม'ดิ มาเรีย'ล้มเหลวกับผี*. สืบค้น 9 เมษายน 2564, จาก <https://www.goal.com/th/%ข่าว/ทำตัวเอง-ฟานกัลเปิดปมดิ-มาเรียล้มเหลวกับผี/126iw69c6ebvd1bfa8r7apoh8v>.
- 90min. (2559). *รับแน่นๆ! เผยตัวเลขก้อนโต เลสเตอร์รับทรัพย์เท่าไรหากได้แชมป์พรีเมียร์ลีก?*. สืบค้น 9 มีนาคม 2562, จาก <http://www.90min.com/th/posts/3163934>.
- Andreff, W. (2007). Financing Modern Sport in the Face of a Sporting Ethic. *European Journal for Sport Management Quarterly*, 7(1), 5–30.
- Fenton, W. (2009). The global sponsorship market. *Journal of Sponsorship*, 2(2), 120–130.
- FourFourTwo Thailand. (2559). *Fallen Angels : 11 สุดยอดแข้งเทวดาตกสวรรค์ไทยลีก*. สืบค้น 13 สิงหาคม 2564, จาก <https://www.facebook.com/watch/?v=984869778272025>.
- Katz, E, Blumer, J.G. and Gure, V. (1974). *Utilization of Mass Communication by the Individual*. Beverly Hills: Sage Publication.
- Khobsanam. (2563). *รวมศิษย์เก่าปอฮิธี เทโรศาสนที่ผันตัวมาเป็นโค้ชไทยลีก*. สืบค้น 12 มีนาคม 2562, จาก <https://www.khobsanam.com/column/107225>.

-
- News, S. (2557). 10 เกมกีฬาเงินรางวัลสูงสุดของโลก. สืบค้น 9 มีนาคม 2562, จาก <https://www.sanook.com/news/1554221/>.
- Nidapol. (2560). การติดตามฟุตบอลพรีเมียร์ลีกอังกฤษ และฟุตบอลไทยลีก 2017. Retrieved April 9, 2017, from https://nidapol.nida.ac.th/survey_detail?survey_id=239.
- Punpong, A. (2019). *Communication for the Foreign Football Players' Cultural Adjustment in Thailand Football Club*. Thesis Doctor of Philosophy, The Graduate School of Communication Arts and Management Innovation, National Institute of Development Administration.
- Samovar, L.A., Porter, R.E., and McDaniel, E. (2010). *Communication between cultures*. Seventh Edition. Boston MA : Wadsworth Cengage Learning.
- คมชัดลึก. (2561). สหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ (ฟีฟ่า) เผยตัวเลขของผู้ชมศึกฟุตบอลโลก 2018 ในทุกช่องทางตลอดทั้งทัวร์นาเมนต์ ซึ่งผลปรากฏว่าอยู่ที่ 3.57 พันล้านคน. สืบค้น 13 สิงหาคม 2564, จาก <https://www.komchadluek.net/news/sport/356551>
- Smm Sport. (2559). 10 นักเตะแพงที่สุดในโลก (ฉบับใหม่แกะกล่อง). สืบค้น 12 มีนาคม 2562, จาก <http://www.smm sport.com/reader.php?article=7266>. (2560)
- Soderman, S. and H. D. (2008). Strategic fit in international sponsorship: The case of The Olympic Games in Beijing 2008. *International Journal of Sports Marketing and Sponsorship*, 9(2), 95–110.
- Thai League. (2563). Clubs. สืบค้น 9 เมษายน 2564, จาก <https://www.thaileague.co.th/>
- Thaipublica. (2558). เปิด “ท่อน้ำเลี้ยง” ทีมลูกหนังอาชีพไทย ฟังเงินสปอนเซอร์เป็นหลัก – งบทำทีมเฉลี่ย 122 ล้าน สูงกว่าเงินรางวัลค่าทุกแชมป์ถึง 3 เท่า. สืบค้น 9 เมษายน 2564, จาก <http://thaipublica.org/2015/09/tpl-2/>
- Thairath Online. (2557). อัลเฟรโด ดิ สเตฟาโน. สืบค้น 9 เมษายน 2564, จาก <http://www.thairath.co.th/content/435140>
- Thairath Online. (2564). จากตกชั้นสู่แชมป์ลีก : เส้นทาง "ปีจิ ปทุม อยู่นัด" ก่อนคว้าแชมป์ครั้งประวัติศาสตร์. สืบค้น 9 เมษายน 2564, จาก <https://www.thairath.co.th/sport/thaifootball/2056985>.
-